

Urząd Miasta Ciechanów

**Biuro Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Uzależnień**

Załącznik

do Uchwały Nr 628/LXIII/2022

Rady Miasta Ciechanów

z dnia 22 grudnia 2022 r.

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów**

na 2023 rok

Ciechanów, grudzień 2022 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

SPIS TREŚCI:

Część I. Wstęp	2-5
Część II. Przemoc w rodzinie na terenie Ciechanowa	5-8
Część III. Podstawa prawna Programu	8-9
Część IV. Adresaci Programu	9
Część V. Zasoby instytucjonalne umożliwiające prowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	10-12
Część VI. Cel główny i cele szczegółowe Programu, wskaźniki realizacji celów oraz zakładane rezultaty działań.....	12-16
Część VII. Zadania Programu	16-23
Część VIII. Zasady finansowania Programu oraz harmonogram działań i łącznych kosztów ..	23-26
Część IX. Monitorowanie i sprawozdawczość	26

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

Część I. Wstęp:

Rodzina jest najmniejszą komórką społeczną, której podstawowym zadaniem jest zaspokajanie naturalnej dla każdego człowieka potrzeby miłości, zaufania, szacunku i wzajemnej pomocy. Badania empiryczne oraz doświadczenie wskazują, że prawidłowo i bezpiecznie funkcjonująca rodzina jest optymalnym środowiskiem rozwoju i samorealizacji każdego z jej członków.

Z uwagi na swoją doniosłą rolę instytucja rodziny jest chroniona i wspierana przez szereg przepisów prawa krajowego i międzynarodowego. Zgodnie z art. 18 Konstytucji rodzina znajduje się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, zaś według art. 72 Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Na gruncie międzynarodowym prawa rodziny i poszczególnych jej członków zabezpieczają m.in.: Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, Konwencja o Prawach Dziecka oraz Światowa Deklaracja w Sprawie Dzieci.

W XXI wieku mikrostruktura, jaką stanowi rodzina jest narażona na wiele niebezpieczeństw. Łatwy dostęp do dóbr, powszechność internetu, wszechobecność mediów, a także ukierunkowanie na nieustanne powiększanie zasobów materialnych powodują, że ludzie oddalają się od siebie, w dobrach materialnych oraz wirtualnej rzeczywistości szukając substytutu bezpieczeństwa, bliskości oraz potwierdzenia własnej wartości. W konsekwencji zanikają więc bezpośrednie kontakty, a ludzie, również w rodzinach, oddalają się od siebie.

Z drugiej jednak strony w społeczeństwie funkcjonują również rodziny niezaradne życiowo, nierzadko dotknięte problemem alkoholizmu, bezrobocia, czy choroby. Powyższe okoliczności w wielu przypadkach także destrukcyjnie wpływają na funkcjonowanie rodziny jako całości, często prowadząc do zachwiania ról pełnionych w niej przez poszczególne osoby.

Trudnościami ostatnich czasów, z którymi dodatkowo przyszło się mierzyć społeczeństwu są pandemia Covid-19 oraz wojna w Ukrainie. Obie okoliczności, wywołując globalne skutki polityczne, ekonomiczne i społeczne bezsprzecznie wpłynęły także na poczucie bezpieczeństwa, spokoju i komfortu większości z nas, istotnie je obniżając.

Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny (wynikające z nadmiaru dóbr lub z ich braku,

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

spowodowanego m.in. pogorszeniem ogólnej sytuacji ekonomicznej, społecznej i zdrowotnej na świecie) niejednokrotnie mogą być pośrednią przyczyną przemocy domowej. Przez wiele lat przemoc w rodzinie była tematem wstydlivym, w przypadku którego brakowało społecznego przyzwolenia na to, by mówić o nim głośno i publicznie. Z tego powodu przemoc domową często nazywano „przemocą czterech ścian”. Niewielka była również wiedza społeczeństwa na temat tego zjawiska, jego mechanizmów oraz strat, które powodują zachowania przemocowe, zarówno u osób doświadczających agresji, jak i u stosujących przemoc członków rodziny. Najlepszym podsumowaniem ogromnie szkodliwego wpływu przemocy na funkcjonowanie rodziny są słowa Ireny Pospiszyl, pedagoga resocjalizacyjnego, profesora Akademii Pedagogiki Specjalnej, specjalizującej się w problematyce osób pokrzywdzonych przemocą: *„Stosowanie przemocy w rodzinie godzi w jej istnienie, nie służy jej stabilności, osłabia jedność, narusza wiele praw i wolności osobistych oraz utrudnia prawidłowe funkcjonowanie jednostki w społeczeństwie”*. Przemoc jest zjawiskiem społecznym: gdy dotknie jedną osobę cierpi na tym zwykle nie tylko ona sama ale także jej otoczenie (rodzina, bliscy, znajomi).

Tworzenie spójnego i sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie rozpoczęło się w Polsce w 2005 r. od uchwalenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W preambule do ustawy określono, iż jej celem jest zwiększenie skuteczności działań zapobiegających przemocy w rodzinie. Mając powyższe na względzie Ustawodawca nałożył zadania w tym zakresie na organy administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego, angażując tym samym wiele różnych podmiotów w pomoc zarówno osobom doznającym przemocy, jak i tym, które przemoc stosują.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Dla skutecznego i efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie niezbędna jest aktywna współpraca i zaangażowanie wielu służb, instytucji i osób fizycznych (świadków oraz samych osób doznających przemocy). Ideą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest bowiem wielokierunkowość działań podejmowanych na rzecz ograniczenia zjawiska przemocy.

Przemoc nie może być tajemnicą konkretnej rodziny, czy społeczności. Nie wolno również poddać się powszechnie obowiązującym stereotypom dotyczącym przemocy domowej, w tym m.in., że dotyczy ona wyłącznie wybranych środowisk rodzinnych (obciążonych bezrobociem, alkoholizmem, chorobą itd). Przemoc w swojej „uniwersalności” nie zna granic, może dotknąć wszystkich bez względu na płeć, wiek, wykształcenie, status społeczny i materialny.

Dostrzegając powagę problemu przemocy w rodzinie oraz realne zagrożenia będące jej bezpośrednim następstwem dwukrotnie (w 2010 i w 2020 roku) istotnie znowelizowano ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, dążąc tym samym do wzmocnienia skuteczności ochrony osób doświadczających przemocy oraz zwiększenia efektywności działań kierowanych do sprawców zachowań agresywnych.

Według danych z 2014 r. niemal co czwarty dorosły Polak (24,7% populacji) w ciągu swojego życia osobiście doświadczył ze strony osób najbliższych co najmniej jednej formy przemocy. Zgodnie z deklaracją respondentów była to najczęściej przemoc psychiczna. Niemal 100% populacji było bezpośrednim lub pośrednim świadkiem przemocy domowej, stosowanej w domu rodzinnym, w innym bliskim otoczeniu lub w sąsiedztwie. Przemocy istotnie częściej doświadczały kobiety. [badanie z 2014 r.: *Badania porównawcze oraz diagnoza skali występowania przemocy w rodzinie wśród dorosłych i dzieci, z podziałem na poszczególne formy przemocy wraz z opisem charakterystyki ofiar przemocy i sprawców*]. Wciąż najczęściej do przemocy dochodzi w związkach małżeńskich/partnerskich [raport Fundacji Court Watch Polska z 2022 r.: *Wymiar sprawiedliwości wobec przemocy domowej. Raport z badań empirycznych*]. Statystycznie prawie wszyscy znamy kogoś, kto doświadczał lub aktualnie doświadcza przemocy ze strony osoby najbliższej. Deklaratywnie prawie wszyscy potrafimy także rozpoznać i prawidłowo ocenić przemoc w rodzinie. Niemniej jednak ok. 10 % dorosłej populacji Polaków wciąż uznaje różnego

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

rodzaju zachowania przemocowe za normalne, zaś 13% mężczyzn i 5% kobiet nadal zgadza się z twierdzeniem, że „rodzice mają prawo bić swoje dzieci” [badanie z 2019 r.: *Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie*]. Z badań przeprowadzonych w 2021 r., wynika wprawdzie, że na przestrzeni lat zmniejszył się procent dzieci do 18 roku życia, wobec których rodzice/opiekunowie stosują klapsy jako metodę wychowawczą, ale nadal jest on wysoki i wynosi obecnie 38%. Cieszy przy tym, że aż 81% Polaków ma świadomość, że dziecko doznaje przemocy nie tylko wtedy, gdy jest ona kierowana bezpośrednio do niego, ale również wówczas, gdy widzi ono przemoc pomiędzy swoimi rodzicami [badanie z 2021 r.: *Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie wobec dzieci*]. Co do form przemocy, wielu z nas wciąż lekceważy przejawy przemocy ekonomicznej, utożsamiając zachowania przemocowe przede wszystkim z agresją fizyczną i psychiczną [raport Fundacji Court Watch Polska z 2022 r.: *Wymiar sprawiedliwości wobec przemocy domowej. Raport z badań empirycznych*].

Świadomość powyższego wymaga od nas wszystkich szczególnej uwagi, czujności oraz gotowości do działania w przypadku ujawnienia przemocy domowej. Absolutnie wszyscy możemy bowiem zrobić coś, by przeciwdziałać przemocy w rodzinie.

Część II. Przemoc w rodzinie na terenie Ciechanowa:

Z analizy lokalnych danych corocznie pozyskiwanych z ciechanowskiej Komendy Powiatowej Policji, Prokuratury Rejonowej, Sądu Rejonowego oraz Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego płyną następujące wnioski:

Interwencje w konfliktach domowych wciąż stanowią duży odsetek wszystkich interwencji podejmowanych przez ciechanowską Policję na terenie naszego powiatu. Co istotnie, ponad 50% interwencji w konfliktach domowych ma miejsce na terenie samego Ciechanowa, zaś część z nich kończy się wszczęciem procedury ochrony ofiar przemocy w rodzinie „Niebieskie Karty”.

Wśród podmiotów ustawowo uprawnionych do podjęcia procedury „Niebieskie Karty” niezmiennie od lat najczęściej procedurę tę inicjuje Policja (pomiędzy 79,31% - 98,51% wszystkich zainicjowanych w latach 2011 – 2021 procedur). Powyższe odzwierciedla tendencję ogólnokrajową i wynika m.in. z powszechnej dostępności Policji jako instytucji (24 h/ 7 dni w tygodniu) oraz jej

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

interwencyjnego charakteru działania (pozostałe podmioty mające uprawnienie do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, tj. gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, ośrodki pomocy społecznej, oświata oraz ochrona zdrowia nie są kojarzone jako instytucje stricte interwencyjne).

Liczba składanych w Miejskim Zespole Interdyscyplinarnym „Niebieskich Kart” kształtuje się w przedziale między 60 a 100 rocznie. Dotychczas tylko jeden raz (2014 r.) liczba wszczętych procedur przekroczyła 100 Kart.

Przemocy w rodzinie w zdecydowanej większości doświadczają kobiety (ponad 90% wszystkich osób pokrzywdzonych przemocą). W 2021 r. w ciechanowskim Zespole Interdyscyplinarnym odnotowano jedynie 3 przypadki dorosłych mężczyzn pokrzywdzonych przemocą ze strony osób najbliższych. Lokalne dane także i w tym zakresie znajdują pełne odzwierciedlenie w statystykach ogólnopolskich oraz kolejnych badaniach i raportach poświęconych zjawisku przemocy domowej, z których od lat niezmiennie wynika, iż przemocy ze strony najbliższych doznają przede wszystkim kobiety.

Kolejne zmiany wprowadzane przez Ustawodawcę w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie miały na celu przede wszystkim zwiększenie poziomu realnego bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy poprzez oddzielenie ich od stosujących przemoc członków rodziny. W pierwszej kolejności systemowo zabezpieczono osobom pokrzywdzonym przemocą miejsca noclegowe w ośrodkach wsparcia. Jednocześnie, w pełnej zgodności specjalistów, Ustawodawcy oraz ogółu społeczeństwa, dążono do wprowadzenia rozwiązań zmierzających do tego, by to osoba stosująca przemoc, a nie pokrzywdzona zachowaniami agresywnymi była zmuszona do opuszczenia wspólnego domu. Powyższe stało się faktem, gdy do kodeksu karnego oraz kodeksu postępowania karnego wprowadzono narzędzia prawne (jako środki karne, probacyjne oraz zapobiegawcze) w postaci nakazu opuszczenia lokalu wspólnie zajmowanego z pokrzywdzonym oraz zakazów kontaktowania się i zbliżania do pokrzywdzonego. Do procedury cywilnej dodano zaś nową instytucję prawną w postaci zobowiązania sprawcy przemocy w rodzinie do opuszczenia mieszkania, jako szybszą i łatwiejszą niż postępowanie eksmisyjne drogę do usunięcia z lokalu osoby uniemożliwiającej wspólne, bezpieczne z niego korzystanie. 30 listopada 2020 r. poważne uprawnienie zmierzające do niezwłocznej izolacji osoby stosującej

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

przemoc uzyskali także funkcjonariusze Policji oraz Żandarmeria Wojskowa w postaci uprawnienia do wydania wobec takiej osoby, bezpośrednio podczas prowadzonej interwencji nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego otoczenia i/lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na okres 14 dni.

Analiza danych wskazuje, że z roku na rok organy ścigania coraz częściej sięgają po ww. narzędzia prawne, co pozwala przyjąć, że wprowadzone rozwiązania stały się istotnym i spójnym z pozostałymi elementem systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Liczba postanowień wydanych przez Prokuraturę Rejonową w Ciechanowie w latach 2011 – 2021:

rok	nakaz okresowego opuszczenia lokalu	zakaz zbliżania	zakaz kontaktowania
2011-2015	0	0	0
2016	1	0	0
2017	4	9	9
2018	3	11	11
2019	10	11	11
2020	17	20	3
2021	7	9	9

Również Policja regularnie korzysta z przyznanych jej uprawnień w zakresie zobowiązania osoby stosującej przemoc do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z osobą pokrzywdzoną. W tym zakresie brak jeszcze danych za 2022 rok, ale z posiadanych informacji (uzyskanych m.in. w toku prac grup roboczych w prowadzonych procedurach „Niebieskie Karty”) wynika, że - w przeciwieństwie do 2021 r., gdy nie wydano żadnego nakazu – aktualnie policjanci korzystają z ww. narzędzia.

Powyższe w sposób bezpośredni zwiększa aktywność ciechanowskiego sądu w sprawach o zobowiązanie sprawcy przemocy w rodzinie do opuszczenia mieszkania. W ramach nowych kompetencji sądy uzyskały bowiem prawo do przedłużenia okresu trwania policyjnego, 14 dniowego nakazu opuszczenia mieszkania w formie zabezpieczenia udzielonego w sprawie cywilnej, z którego korzystają.

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

W czerwcu 2022 r. Biuro Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień Urzędu Miasta Ciechanów, współpracując w tym zakresie z Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym, rozpoczęło badanie ankietowe osób pokrzywdzonych przemocą w rodzinie, objętych procedurą „Niebieskie Karty”, którego celem jest m.in. ustalenie najbardziej potrzebnych w naszym mieście form wsparcia dla osób pokrzywdzonych przemocą domową oraz określenie oczekiwań, jakie osoby te mają wobec służb i instytucji tworzących w Ciechanowie system przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Badanie planujemy kontynuować w 2023 r., prosząc o wypełnienie ankiety każdą dorosłą osobę pokrzywdzoną, objętą procedurą „Niebieskie Karty”, pozostającą w kontakcie z Zespołem Interdyscyplinarnym.

Część III. Podstawa prawna Programu:

Podstawę prawną opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Ciechanów stanowią:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j.: Dz.U.2021.1249),
- 2) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz.U.2022.559 ze zm.),
- 3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U.2011.209.1245),
- 4) uchwała Nr 174/XIV/2019 Rady Miasta Ciechanów z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Miejskiej Ciechanów oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania,
- 5) zarządzenie Nr 106/2022 Prezydenta Miasta Ciechanów z dnia 8 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 31/2020 Prezydenta Miasta Ciechanów z dnia 3 lutego 2020 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego,

oraz akty prawne stanowiące podstawę działalności poszczególnych służb, instytucji i organizacji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tworzących wspólnie system przeciwdziałania ww. zjawisku.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest ściśle skorelowany z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Ciechanów,

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

także przewidującym działania na rzecz zapobiegania przemocy domowej oraz pozostaje w zgodzie z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Część IV. Adresaci Programu:

Program skierowany jest do:

- 1) osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- 2) osób stosujących przemoc wobec członków rodziny,
- 3) członków rodzin osób wskazanych w punkcie 1) i 2) oraz innych świadków przemocy,
- 4) społeczności lokalnej (osób dorosłych oraz dzieci w ramach działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej),
- 5) przedstawicieli instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie (m.in. policjantów, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pracowników oświaty i ochrony zdrowia).

Dzieci i młodzież zagrożone zjawiskiem przemocy oraz ich rodzice i opiekunowie mogą także korzystać z nieodpłatnej oferty pomocowej, kierowanej do nich w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (konsultacje psychologiczne indywidualne, formy szkoleniowe, programy profilaktyczne). Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przewiduje również darmową pomoc psychologiczną i prawną dla dorosłych mieszkańców Ciechanowa, w tym m.in. dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie. Wsparcie psychologiczne zapewnia także MOPS w Ciechanowie.

Celem identyfikacji środowisk zagrożonych/dotkniętych przemocą domową Biuro PiRPU kontynuować będzie ścisłą współpracę z jednostkami i podmiotami wskazanymi w Części V Programu. Ofertę pomocową Biura zostanie przedstawiona podczas organizowanych szkoleń, spotkań edukacyjnych oraz posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. O formach pomocy świadczonej przez Biuro będziemy informować społeczność lokalną m.in. podczas spotkań grup roboczych działających w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego.

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

Część V. Zasoby instytucjonalne umożliwiające prowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) Urząd Miasta Ciechanów, w strukturze którego funkcjonuje Biuro Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień (zwane również Biurem PiRPU), gdzie:
 - a) prowadzone jest nieodpłatne poradnictwo psychologiczne i prawne dla osób doświadczających przemocy domowej,
 - b) działa telefon zaufania dla osób uzależnionych, pod numerem którego udzielane są również informacje z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (zwana również MKRPA) w zakresie:
 - a) sporządzania „Niebieskiej Karty”, w szczególności w rodzinach dotkniętych problemem alkoholizmu,
 - b) wszczynania postępowania o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu, w tym objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
 - c) występowania do sądu o orzeczenie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego wobec osób uzależnionych, objętych procedurą „Niebieskie Karty”.
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (zwany również MOPS), gdzie:
 - a) działa Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - b) wszczynana jest procedura ochrony ofiar przemocy domowej „Niebieskie Karty”,
 - c) świadczona jest pomoc finansowa oraz prowadzona praca socjalna z osobami uwikłanymi w przemoc.
- 4) Komenda Powiatowa Policji (zwana również KPP), w której:
 - a) świadczona jest pomoc interwencyjna dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
 - b) inicjowana jest procedura „Niebieskie Karty”.
- 5) Prokuratura Rejonowa:
 - a) nadzorująca postępowania karne prowadzone o przestępstwa z użyciem przemocy wobec osób najbliższych,
 - b) stosująca środki zapobiegawcze wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy.
- 6) Sąd Rejonowy:

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

- a) wydający orzeczenia wobec osób oskarżonych o przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę osób najbliższych,
 - b) stosujący środki karne i probacyjne w stosunku do osób skazanych za przemoc w rodzinie,
 - c) dozorujący/nadzorujący zachowanie osób skazanych za przestępstwo znęcania się/zobowiązanych do podjęcia leczenia odwykowego za pośrednictwem kuratorów I i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej.
- 7) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), do zadań którego należy m.in.:
- a) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- 8) Poradnie Leczenia Uzależnień (poradnia w Specjalistycznym Szpitalu Wojewódzkim oraz Centrum Psychoterapii i Psychoedukacji TOT):
- a) realizujące programy terapeutyczne dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin,
 - b) świadczące pomoc psychologiczną oraz konsultacje psychiatryczne,
 - c) inicjujące procedurę „Niebieskie Karty”.
- 9) Specjalistyczny Szpital Wojewódzki oraz inne niepubliczne placówki służby zdrowia:
- a) zapewniające pomoc medyczną osobom poszkodowanym przemocą ze strony osób najbliższych,
 - b) zobowiązane do wydania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie,
 - c) wszczynające procedurę „Niebieskie Karty”.
- 10) placówki oświatowe (żłobki, przedszkola i szkoły):
- a) mające uprawnienie do podjęcia procedury „Niebieskie Karty”,
 - b) zapewniające pomoc pedagogiczną dla dzieci i młodzieży dotkniętej przemocą domową.
- 11) organizacje pozarządowe (TPD, PCK itd.):
- świadczące w zakresie swoich zadań statutowych pomoc dla dorosłych oraz dzieci, w tym doświadczających przemocy domowej.
- 12) Kościół Katolicki, inne kościoły i związki wyznaniowe w zakresie:
- udzielania wsparcia osobom dotkniętym przemocą, oddziaływania na osoby stosujące
-

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Ww. instytucje tworzą lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Część VI. Cel główny i cele szczegółowe Programu, wskaźniki realizacji celów oraz zakładane rezultaty działań:

Cel główny Programu:

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie poprzez doskonalenie interdyscyplinarnego systemu pomocy osobom dotkniętym przemocą oraz działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową.

Cele szczegółowe Programu:

1. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
2. Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Prowadzenie działań profilaktycznych oraz informacyjno – edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Zwiększanie poziomu kompetencji przedstawicieli lokalnych służb, instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźnikami realizacji celów określonych w Programie będą:

1) w zakresie celu szczegółowego nr 1:

- a) liczba konsultacji udzielonych w zakresie poszczególnych form wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej lub liczba osób korzystających z ww. pomocy,
- b) liczba „Niebieskich Kart” złożonych w Zespole Interdyscyplinarnym,
- c) liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- d) liczba osób doświadczających przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- e) liczba wypełnionych formularzy NK – C,
- f) liczba zwołanych posiedzeń Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego,
- g) liczba spotkań grup roboczych, realizujących procedurę „Niebieskie Karty”,
- h) liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”,

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

- i) liczba posiedzeń Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz spotkań grup roboczych, w których uczestniczył pracownik Biura PiRPU/członek MKRPA w Ciechanowie,
- j) liczba osób skierowanych do ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy domowej,
- k) liczba dzieci odebranych przez pracowników socjalnych w związku z przemocą w rodzinie.

2) w zakresie celu szczegółowego nr 2:

- a) liczba osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie w procedurze „Niebieskie Karty”,
- b) liczba wypełnionych formularzy NK – D,
- c) liczba złożonych przez Zespół Interdyscyplinarny zawiadomień do organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 k.k (przestępstwo znęcania się),
- d) liczba wystosowanych przez Zespół Interdyscyplinarny do organów ścigania oraz sądu innych pism procesowych,
- e) liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych w Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- f) liczba wniosków złożonych w MKRPA o wszczęcie postępowania o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec nadużywających alkoholu członków rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- g) liczba wniosków MKRPA do Sądu Rejonowego w Ciechanowie o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego uzależnionych członków rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- h) liczba sprawców przemocy w rodzinie z terenu miasta Ciechanowa, uczestniczących w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, psychologiczno – terapeutycznych oraz innych zajęciach o charakterze wspierającym, adresowanych do osób stosujących przemoc,
- i) liczba sprawców przemocy w rodzinie, którzy ukończyli ww. programy,
- j) liczba przeprowadzonych przez Policję interwencji domowych dot. przemocy w rodzinie,
- k) liczba osób stosujących przemoc w rodzinie zatrzymanych przez Policję (art. 15 a ustawy o Policji),
- l) liczba zastosowanych przez Policję nakazów natychmiastowego opuszczenia przez osobę

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

stosującą przemoc w rodzinie wspólnie zajmowanego z pokrzywdzonym mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia/zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (art. 15 aa ust. 1 ustawy o Policji),

- m) liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, pozostających pod wpływem alkoholu, zatrzymanych do wytrzeźwienia,
- n) liczba nadzorowanych przez Prokuraturę Rejonową postępowań przygotowawczych z art. 207 k.k, w tym zakończonych wniesieniem aktu oskarżenia do sądu,
- o) liczba podejrzanych o przestępstwo z art. 207 k.k, wobec których Prokuratura Rejonowa zastosowała środki zapobiegawcze w postaci dozoru, nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, zakazu zbliżania się oraz zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym,
- p) liczba osób osądzonych z art. 207 k.k,
- q) liczba aresztów tymczasowych zastosowanych do spraw z art. 207 k.k,
- r) liczba osób prawomocnie skazanych z art. 207 k.k na karę pozbawienia wolności,
- s) liczba zastosowanych wobec sprawców przemocy w rodzinie środków karnych w postaci zakazu zbliżania się do pokrzywdzonego, zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym, nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym,
- t) liczba zastosowanych wobec sprawców przemocy w rodzinie środków probacyjnych,
- u) liczba sprawowanych dozorów kuratorskich nad osobami skazanymi za przemoc wobec najbliższych,
- v) liczba prawomocnych orzeczeń sądowych wydanych na podstawie art. 11 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia)

3) w zakresie celu szczegółowego nr 3:

- a) liczba zorganizowanych form profilaktycznych oraz informacyjno - edukacyjnych kierowanych do osób dorosłych lub /i/ dzieci i młodzieży zagrożonych/doświadczających przemocy oraz liczba uczestników ww. działań,
- b) liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych i informacyjnych

4) w zakresie celu szczegółowego nr 4:

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

- a) liczba przeprowadzonych form szkoleniowych oraz liczba uczestników ww. działań,
- b) liczba przeprowadzonych spotkań superwizyjnych lub innych inicjatyw, realizowanych w ramach systemu wsparcia osób pracujących z rodzinami dotkniętymi/zagrożonymi przemocą, w tym w procedurze „Niebieskie Karty” oraz liczba uczestników ww. działań

Oczekiwany rezultatami działań podejmowanych w ramach Programu będą:

1) w zakresie celu szczegółowego nr 1:

- a) przerwanie przemocy w rodzinach dotkniętych tym problemem,
- b) wzrost wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, mechanizmów i skutków przemocy oraz form przeciwdziałania zachowaniom agresywnym,
- c) motywowanie osób doświadczających przemocy do zmiany własnych zachowań i postaw,
- d) wzrost wiedzy na temat praw osób doznających przemocy i częstsze korzystanie przez osoby krzywdzone z rozwiązań prawnych zwiększających ich bezpieczeństwo oraz chroniących naruszone prawa, a także zwiększenie świadomości prawnych konsekwencji stosowania przemocy,
- e) zapewnienie bezpieczeństwa oraz schronienia dorosłym i dzieciom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie

2) w zakresie celu szczegółowego nr 2:

- a) zatrzymanie przemocy w konkretnych przypadkach,
- b) zmniejszenie ogólnej skali zachowań agresywnych,
- c) oddziaływanie na problem współistniejący z przemocą (m.in. problem alkoholowy członka/ członków rodziny dotkniętej przemocą),
- d) motywowanie osób stosujących przemoc do zmiany własnych zachowań i postaw,
- e) wzrost wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, mechanizmów i skutków stosowania przemocy,
- f) wzrost świadomości prawnych konsekwencji zachowań agresywnych,
- g) odizolowanie, ukaranie i resocjalizacja sprawców przemocy domowej

3) w zakresie celu szczegółowego nr 3:

- a) wzrost wiedzy osób dorosłych lub /i/ dzieci i młodzieży na temat zjawiska przemocy, jej form, mechanizmów i skutków,

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

- b) wzrost wiedzy i świadomości społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie oraz form przeciwdziałania przemocy domowej,
- c) rozpowszechnianie informacji na temat miejsc na terenie Ciechanowa, w których udzielana jest pomoc osobom dotkniętym przemocą,
- d) upowszechnianie oferty Biura PiRPU w zakresie pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową

4) w zakresie celu szczegółowego nr 4:

- a) nabycie/podnoszenie poziomu wiedzy na temat przemocy w rodzinie, jej mechanizmów, form, rodzajów oraz problemów współistniejących z przemocą (chorób, zaburzeń, uzależnień i innych deficytów),
- b) nabycie/doskonalenie umiejętności rozpoznawania przez osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie zachowań agresywnych stosowanych wobec/przez dzieci/dorosłych,
- c) doskonalenie metod pracy z osobami uwikłanymi w przemoc domową, podnoszenie kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów i konfliktów oraz motywowania członków rodzin dotkniętych przemocą do zmiany zachowania,
- d) wspieranie, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, wzajemna wymiana doświadczeń, podnoszenie kwalifikacji oraz nabywanie nowych umiejętności przez osoby zawodowo zajmujące się problematyką przemocy domowej.

Część VII. Zadania Programu:

W ramach celów szczegółowych określonych w Części VI Programu będą realizowane następujące zadania:

Cel szczegółowy nr 1: Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

1.1 Świadczenie pomocy prawnej w Biurze PiRPU, adresowanej do osób dotkniętych przemocą domową, dorosłych członków ich rodzin oraz świadków przemocy. Pomocy prawnej udzielać będzie pracownik Biura PiRPU (z wykształcenia prawnik), odpowiedzialny za realizację całości

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

zadań związanych z problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Oferowana pomoc prawna obejmować będzie ustne porady z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa karnego, a także sporządzanie pism procesowych w ww. zakresie. Osoby korzystające z pomocy prawnej w Biurze PiRPU otrzymają również informacje o innych formach wsparcia i pomocy dostępnej dla osób doznających przemocy w rodzinie. Do zadań ww. pracownika Biura PiRPU należeć będzie także m.in.: współpraca z lokalnymi instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, zawiadamianie organów ścigania o powziętym podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy wobec osoby najbliższej oraz Prokuratury, Policji lub Sądu Rodzinnego o przypadkach krzywdzenia dzieci.

1.2 Prowadzenie telefonu zaufania dla osób uzależnionych od alkoholu, dostępnego także dla osób uwikłanych w przemoc domową. Pod numerem telefonu zaufania (23 673 49 64) każdy zainteresowany uzyska podstawowe informacje dotyczące problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz dane teleadresowe instytucji pomocowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Za pośrednictwem telefonu zaufania osoby doświadczające przemocy ze strony najbliższych lub świadkowie takich zachowań mogą również zgłaszać przypadki występowania przemocy domowej.

1.3 Działalność Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz grup roboczych w procedurze ochrony ofiar przemocy w rodzinie „Niebieskie Karty”.

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Ciechanów został powołany w 2011 r. W jego składzie znajdują się osoby reprezentujące instytucje tworzące lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie tj. przedstawiciele: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, Prokuratury Rejonowej, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych, a także kuratorzy I i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie. Siedzibą Zespołu Interdyscyplinarnego jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie.

Podstawę prawną funkcjonowania Zespołu stanowi Uchwała Nr 174/XIV/2019 Rady Miasta Ciechanów z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Miejskiej Ciechanów oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Aktualny skład osobowy Zespołu określa Zarządzenie Nr 106/2022 Prezydenta Miasta Ciechanów z dnia 8 kwietnia 2022 r. W pracach Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczy 11 osób.

Do pracy z konkretnymi rodzinami uwikłanymi w przemoc w rodzinie Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupy robocze, których członkowie pracują równolegle zarówno z osobą doświadczającą przemocy, jak i ze sprawcą zachowań przemocowych. Szczegóły powołania oraz zakres działań grupy roboczej zostały opisane w celu szczegółowym nr 2, punkt 2.1.

1.4 Udział w pracach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych pracownika Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, będącego jednocześnie członkiem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W ramach pracy w Zespole i grupie roboczej pracownik ten będzie m.in. uczestniczył w tworzeniu i realizowaniu indywidualnego planu pomocy dla osób i rodzin, których sytuacja będzie przedmiotem pracy Zespołu lub grupy oraz rozpowszechniał ofertę programową Biura PiRPU. W przypadku, gdy przemocy towarzyszyć będzie problem alkoholowy członka rodziny pracownik Biura/członek MKRPA będzie zapoznawał rodziny objęte “Niebieską Kartą” z procedurą leczenia odwykowego pod nadzorem sądu oraz przedstawiał lokalną ofertę pomocy w tym zakresie.

1.5 Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Ogólnopolska diagnoza infrastruktury wsparcia dla osób doznających przemocy wykazała, że osoby te w niewielkim stopniu, biorąc pod uwagę całokształt rozwiązań pomocowych do nich kierowanych, korzystały z miejsc noclegowych zinstytucjonizowanych [badanie z 2017 r.: „*Ogólnopolska diagnoza infrastruktury wsparcia osób doznających przemocy oraz ocena efektywności i skuteczności stosowanych form pomocy*”]. W przypadku konieczności opuszczenia miejsca zamieszkania pokrzywdzeni przemocą w pierwszej kolejności szukali wsparcia i schronienia u krewnych lub znajomych. Dopiero w przypadku braku takiej możliwości decydowali się na pomoc specjalistycznych ośrodków wsparcia z miejscami noclegowymi, pozytywnie oceniając świadczoną w nich opiekę.

Krajowy system wspierania ofiar przemocy przewiduje tworzenie i funkcjonowanie ośrodków

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

wsparcia dla osób doświadczających przemocy z bazą noclegową. Najbliższym tego typu miejscem jest **Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie**, będący specjalistyczną placówką, której celem jest niesienie pomocy osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej oraz dotkniętym przemocą. W ramach działającego w strukturach Zespołu Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie osoby doświadczające agresji ze strony najbliższych mogą skorzystać m.in. z całonocnego pobytu w Ośrodku przez okres nie dłuższy niż trzy miesiące. Placówka zapewnia także wsparcie psychologiczne, prawne i medyczne. Pomoc udzielana jest bezpłatnie. Placówka wspiera pokrzywdzonych przemocą mieszkańców pozostałych powiatów województwa mazowieckiego, w tym osoby z terenu naszego miasta.

O ofercie Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie informowane będą wszystkie osoby doświadczające przemocy domowej, potrzebujące schronienia.

1.6 Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie, w procedurze odebrania dziecka z rodziny w przypadku bezpośredniego zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową. Uprawnienie te przysługuje pracownikowi socjalnemu, który obierając dziecko pokrzywdzone przemocą ze strony rodzica/opiekuna ściśle współpracuje w tym zakresie z funkcjonariuszem Policji oraz przedstawicielem ochrony zdrowia, umieszczając je poza domem rodzinnym, w bezpiecznym, wolnym od przemocy miejscu (u zamieszkujących oddzielnie najbliższych krewnych, rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej).

Zadania określone w podpunktach 1.1 – 1.6 są nieodpłatne i będą realizowane przez cały rok.

Cel szczegółowy nr 2: Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

2.1 Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”, podejmowane przez grupy robocze w konkretnych rodzinach doznających przemocy. Powołanie grupy inicjuje złożenie u Przewodniczącej Zespołu wypełnionego formularza “Niebieska Karta-A”, na podstawie którego ustalony zostaje skład osobowy grupy roboczej, dostosowany do osobowego składu rodziny wskazanej w Karcie, jej indywidualnych problemów i potrzeb. Członków grupy roboczej powołuje się spośród: pracowników socjalnych MOPS

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

w Ciechanowie, dzielnicowych KPP Ciechanów, kuratorów sądowych, przedstawicieli MKRPA w Ciechanowie, pedagogów szkolnych ciechanowskich placówek oświatowych/wychowawców przedszkolnych, pracowników lokalnych placówek ochrony zdrowia.

Głównym zadaniem grupy roboczej jest opracowanie i realizacja planu pomocy dla konkretnej rodziny, dotkniętej problemem przemocy oraz późniejsze monitorowanie jej sytuacji. Sporządzony plan pomocy obejmuje nie tylko działania wobec osób doświadczających przemocy, ale również czynności o charakterze wspierającym, motywującym lub zobowiązującym wobec sprawców zachowań agresywnych. W przypadku zaistnienia takiej potrzeby, członkowie grupy roboczej informują również Przewodniczącą Zespołu o konieczności zawiadomienia organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy lub Sądu Rodzinnego o ujawnionych nieprawidłowościach wychowawczych w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”.

2.2 Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w procedurze „Niebieskie Karty” .

2.2.1 **Możliwość sporządzenia „Niebieskiej Karty”** w MKRPA, będącej jednocześnie siedzibą Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

2.2.2 **Inicjowanie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego** wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej, w tym objętych procedurą „Niebieskie Karty”, mających problem alkoholowy.

2.3 Kierowanie osób stosujących przemoc w rodzinie **do programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych**, opracowywanych i realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie, jako zadanie z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat, programów psychologiczno – terapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze wspierającym,

2.4 Działania interwencyjne oraz procesowe wobec osób podejrzewanych/podejrzanych/oskarżonych/skazanych za przemoc w rodzinie, podejmowane przez organy ścigania (Policję i Prokuraturę Rejonową) i Sąd Rejonowy. W zależności od okoliczności mogą one przyjąć postać krótkotrwałej izolacji sprawcy przemocy (zatrzymanie policyjne), zastosowania przez funkcjonariuszy Policji nakazu natychmiastowego opuszczenia zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub /i/ zakazu zbliżania się

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wszczęcia postępowania przygotowawczego z art. 207 k.k i zastosowania przewidzianych prawem środków zapobiegawczych (m.in. nakaz okresowego opuszczenia przez sprawcę przemocy domowej lokalu wspólnie zajmowanego z pokrzywdzonym mieszkania, zakaz zbliżania się i zakaz kontaktowania z osobami pokrzywdzonymi, dozór Policji, tymczasowe aresztowanie) lub orzeczenia kary w postępowaniu sądowym wraz ze środkami karnymi lub probacyjnymi. Wśród rozwiązań z zakresu prawa cywilnego sąd, na wniosek osoby bezpośrednio pokrzywdzonej przemocą, może zobowiązać stosującego przemoc członka rodziny do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania. Powyższe rozwiązanie jest trwałym sposobem odizolowania osoby stosującej przemoc od osób dotkniętych zachowaniami agresywnymi.

Inicjatywy, o których mowa w podpunktach 2.1 – 2.4 będą realizowane przez cały rok.

Cel szczegółowy nr 3: Prowadzenie działań profilaktycznych oraz informacyjno – edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3.1 Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych kierowanych do osób zagrożonych/doświadczających przemocy (dorosłych, dzieci i młodzieży), przyjmujących postać warsztatów, ćwiczeń, wykładów, kampanii, spektakli profilaktycznych, koncertów, paneli dyskusyjnych, konkursów, audycji radiowych itd. Celem planowanych inicjatyw będzie m.in. wzrost wiedzy adresatów działań na temat zjawiska przemocy, jej form i mechanizmów, edukacja w zakresie prawnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji zachowań przemocowych, nauka adekwatnego reagowania w przypadku zagrożenia przemocą, zapobieganie przemocy, bieżąca informacja o zmianach/nowych rozwiązaniach i kierunkach działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działania te Biuro PiRPU będzie podejmowało samodzielnie lub we współpracy z instytucjami wskazanymi w Części V Programu.

3.2 Udostępnianie materiałów edukacyjno – informacyjnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie, krzywdzenia dzieci oraz informujących o zasadach prowadzenia procedury “Niebieskie Karty”. Materiały będą nieodpłatnie upowszechniane interesantom Biura PiRPU oraz instytucjom współpracującym z Biurem (m.in. podczas

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

organizowanych inicjatyw szkoleniowych i edukacyjnych). Wśród materiałów znajdzie się także informator z danymi teled adresowymi lokalnych instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania wskazane w podpunktach 3.1 – 3.2 będą realizowane przez cały rok.

Cel szczegółowy nr 4: Zwiększanie poziomu kompetencji przedstawicieli lokalnych służb, instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4.1 Organizowanie specjalistycznych szkoleń, adresowanych do profesjonalistów, tj. przedstawicieli służb i instytucji zawodowo zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy domowej, współpracujących m.in. w realizowaniu procedury ochrony ofiar przemocy w rodzinie „Niebieskie Karty”: nauczycieli, wychowawców, pedagogów szkolnych, innych osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, psychologów, funkcjonariuszy Policji, kuratorów sądowych, innych przedstawicieli Sądu i Prokuratury, pracowników pomocy społecznej, ochrony zdrowia oraz MKRPA. Inicjatywy szkoleniowe przyjmą formę m.in. wykładów, warsztatów, ćwiczeń oraz paneli dyskusyjnych. Będą prowadzone dla grup jednorodnych zawodowo lub grup interdyscyplinarnych. Celem szkoleń będzie m.in.: nabycie/podnoszenie wiedzy (w tym psychologicznej i prawnej) z zakresu przemocy w rodzinie, jej mechanizmów, form, rodzajów oraz problemów współistniejących z przemocą (chorób, zaburzeń, uzależnień i innych deficytów), nabycie/doskonalenie umiejętności rozpoznawania przez osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie zachowań agresywnych stosowanych wobec dzieci/dorosłych, w tym zwrócenie uwagi na zasady niewerbalnego sposobu komunikowania się, mowę ciała oraz język korzyści pomagający w dotarciu do osób uwikłanych w przemoc, ułatwiający prawidłowe zrozumienie intencji i zachowań tych osób, doskonalenie metod pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową, w tym z rodzinami obciążonymi problemami współistniejącymi z przemocą, podnoszenie kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów i konfliktów wśród dorosłych/dzieci, nauka zasad motywowania osób uwikłanych w przemoc do zmiany zachowania, pomoc w budowaniu strategii radzenia sobie z przemocą przez osoby

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

pokrzywdzone (dzieci/dorosłych), edukacja w zakresie sposobów reagowania na przemoc, wzrost wiedzy na temat możliwości przeciwdziałania zachowaniom agresywnym, nabycie umiejętności rozpoznawania zachowań charakterystycznych dla osób dotkniętych przemocą.

4.2 Rozwijanie systemu wsparcia dla osób pracujących zawodowo z rodzinami dotkniętymi przemocą domową, m.in. poprzez prowadzenie superwizji oraz podejmowanie innych inicjatyw mających na celu zwiększenie efektywności pracy oraz rozwój zawodowy przedstawicieli służb i instytucji pracujących z rodzinami uwikłanymi w przemoc domową, podnoszenie kwalifikacji i nabywanie nowych umiejętności przez członków grup roboczych/zespołu interdyscyplinarnego, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób pracujących z rodzinami dotkniętymi przemocą.

Zadania wymienione w podpunktach 4.1 i 4.2 będą realizowane przez cały rok.

Wszystkie działania realizowane w zakresie celu 4 zostaną poddane ewaluacji, która obejmować będzie ocenę poziomu merytorycznego szkoleń, przygotowania i wiedzy prowadzących/trenerów oraz przydatności prezentowanych treści dla uczestników zajęć. Ewaluacja zadania ma na celu optymalizację doboru przyszłych szkoleń i innych form edukacyjnych, kierowanych do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie naszego miasta.

Zadania Programu, obok formy tradycyjnej (bezpośredniej), w przypadku zaistnienia takiej konieczności lub potrzeby, przy uwzględnieniu możliwości technicznych Realizatora i Adresatów Programu, będą mogły także być realizowane z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość.

Część VIII. Zasady finansowania Programu oraz harmonogram działań i łącznych kosztów:

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie finansowany ze środków budżetu miasta na 2023 r., zabezpieczonych w Dziale **852** Rozdziale: **85 205**.

Część działań zaplanowanych w Programie realizowanych będzie bez angażowania środków

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

finansowych, w ramach pracy etatowej zatrudnionego w Biurze PiRPU pracownika odpowiedzialnego za realizację zadań związanych z problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Środki na obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych zabezpieczył Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie w kwocie **500,00 zł.**

Harmonogram działań i łącznych kosztów:

l.p	nazwa zadania realizowanego w ramach celu szczegółowego	podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	termin realizacji zadania	zasady finansowania zadania
Cel szczegółowy nr 1: Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie				
1.1	pomoc prawna	Biuro PiRPU Urzędu Miasta Ciechanów	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych (w ramach pracy etatowej pracownika Biura PiRPU)
1.2	telefon zaufania dla osób uzależnionych od alkoholu z informacjami dla osób uwikłanych w przemoc domową	Biuro PiRPU Urzędu Miasta Ciechanów	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych
1.3	działalność Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz grup roboczych w procedurze ochrony ofiar przemocy w rodzinie „Niebieskie Karty”	MOPS w Ciechanowie	cały rok	500,00 zł budżet MOPS (z przeznaczeniem na obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych)
1.4	udział w pracach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych pracownika Biura PiRPU/członka MKRPA	Biuro PiRPU Urzędu Miasta Ciechanów/MKRPA	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych (w ramach pracy etatowej pracownika Biura PiRPU)
1.5	zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia	MOPS w Ciechanowie	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych (poprzez nawiązanie współpracy z Zespołem Ośrodków Wsparcia w Mławie)
1.6	zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie	MOPS w Ciechanowie	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych (w ramach ustawowych obowiązków pracowników socjalnych)
Cel szczegółowy nr 2: Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie				
2.1	oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Ciechanowie	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

2.2	działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w procedurze „Niebieskie Karty”:				
	2.2.1	sporządzanie „Niebieskiej Karty”	MKRPA w Ciechanowie	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych
	2.2.2	inicjowanie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej (w tym objętych procedurą „Niebieskie Karty”), mających problem alkoholowy	MKRPA w Ciechanowie	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych
2.3	kierowanie osób stosujących przemoc w rodzinie do programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, psychologiczno-terapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze wspierającym		podmioty realizujące procedurę „Niebieskie Karty”	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych
2.4	działania interwencyjne oraz procesowe wobec osób podejrzewanych/podejrzanych/oskarżonych/skazanym za przemoc w rodzinie		Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy	cały rok	budżety organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości
Cel szczegółowy nr 3: Prowadzenie działań profilaktycznych oraz informacyjno – edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie					
3.1	działania profilaktyczne i edukacyjne kierowane do osób zagrożonych/doświadczających przemocy (dorosłych, dzieci i młodzieży), przyjmujące postać m.in.: warsztatów, ćwiczeń, wykładów, kampanii, spektakli profilaktycznych, koncertów, paneli dyskusyjnych, konkursów, audycji radiowych		Biuro PiRPU Urzędu Miasta Ciechanów	cały rok	6 000,00 zł
3.2	udostępnianie materiałów edukacyjno – informacyjnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie		Biuro PiRPU Urzędu Miasta Ciechanów	cały rok	zadanie realizowane bez angażowania środków finansowych (z materiałów edukacyjnych będących w zasobach Biura PiRPU oraz uzyskanych nieodpłatnie od instytucji ogólnopolskich działających na rzecz pokrzywdzonych przemocą)
Cel szczegółowy nr 4: Zwiększanie poziomu kompetencji przedstawicieli lokalnych służb, instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.					
4.1	specjalistyczne szkolenia adresowane do profesjonalistów tj. przedstawicieli służb i instytucji zawodowo zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy		Biuro PiRPU Urzędu Miasta Ciechanów	cały rok	11 000,00 zł

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla miasta Ciechanów na 2023 r.**

	domowej: nauczycieli, wychowawców, pedagogów szkolnych, innych osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, psychologów, funkcjonariuszy Policji, kuratorów sądowych, innych przedstawicieli Sądu i Prokuratury, pracowników pomocy społecznej, ochrony zdrowia oraz członków miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przyjmujące postać m.in. wykładów, warsztatów, ćwiczeń, paneli dyskusyjnych			
4.2	rozwijanie systemu wsparcia dla osób pracujących zawodowo z rodzinami dotkniętymi przemocą domową, m.in. poprzez prowadzenie superwizji i innych inicjatyw mających na celu zwiększenie efektywności pracy, przeciwdziałanie wypaleniu oraz rozwój zawodowy tych osób	Biuro PiRPU Urzędu Miasta Ciechanów	cały rok	3 000,00 zł

Łącznie: 20 500,00 zł W tym:

- środki zabezpieczone w budżecie miasta dla Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień - **20 000,00 zł**
- środki zabezpieczone w budżecie miasta dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie na obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych – **500,00 zł**

Część IX: Monitorowanie i sprawozdawczość:

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie poprzez sprawozdawczość dokonywaną w oparciu o analizę wskaźników realizacji celów Programu, wskazanych w części VI.

Coroczne sprawozdanie z realizacji Programu Prezydent Miasta Ciechanów przedłoży Radzie Miasta w terminie wskazanym w planie pracy Rady i jej Komisji.

Program opracowała:
Sylwia Kucharska